

Проект закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність», винесений на громадське обговорення Держінформнауки, містить чимало важливих речей, насамперед щодо фінансування. За умови прийняття документа та виконання його норм українська наука матиме шанс на розвиток. Таке переконання висловив голова громадської ради при Держінформнауки, президент Українського фізичного товариства М. Стріха.

М. Стріха зазначив, що цей законопроект враховує досвід застосування теперішнього закону. У ньому є багато позитивних моментів, зокрема, він знімає низку важливих проблем на шляху нормального фінансування та наукових установ, і науковців.

Над документом, за його словами, працювали люди, які справді знають із середини проблеми науки, вони спробували відповісти на конкретні запитання, які виникають перед науковцями щодня, але в ньому багато чого не враховано. М. Стріха вважає, що на певні запитання загального плану цей законопроект, який планувався як урядовий, очевидно, й не міг відповісти. Так, у державі сьогодні відсутній єдиний орган, який здійснював би вироблення єдиної науково-технічної політики. Але така структура, яка координувала б зусилля всіх міністерств, відомств, академій, університетів, що займаються наукою, мусить функціонувати. На думку науковця, це має бути структура високого рівня – на рівні Ради з питань науки при Президенті України.

Голова громадської ради при Держінформнауки також переконаний, що не на часі проводити реформу в науці. «Я можу відповідально сказати, що будь-які розмови про реформу в науці при такому рівні фінансування, як у нас в Україні, безглузді. Українська наука і так показує неймовірний приклад – вона існує за таких умов, коли, за всіма канонами, повинна була б уже вмерти. Але вона діє і часом дає блискучі результати. Тож треба говорити не про реформи – це питання другого порядку, а насамперед про збільшення державної підтримки науки», – сказав він.

М. Стріха підкреслив, що в Україні все ще є першорядна наука, яка виживає поки що не завдяки, а всупереч державі. Але якщо наука зникне, то Україна навіки втратить шанс бути нормальною державою. А це може статися природним шляхом через 10–15 років, коли піде старше покоління, на якому вона тримається, а молодь не прийде – бо хто зараз може почати працювати за 2 тис. грн. Через те у нас дуже невеликий запас часу для того, щоб врятувати науку (*М. Стріха: Законопроект «Про наукову та науково-технічну діяльність» містить важливі норми щодо фінансування науки // Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України (<http://www.dkni.gov.ua>). – 2013. – 10.07).*